

SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ (CORPORATE GOVERNANCE STATEMENT) TILIKAUDELTA 1.1.–31.12.2019

Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on laadittu Hallinnointikoodin (Corporate Governance 2020) hallinnointia koskevan raportointijakson mukaisesti ja annetaan yhtiön toimintakertomuksesta erillisenä. Hallinnointikoodi on saatavissa Arvopaperimarkkinayhdistyksen verkkosivuilta www.cgfinland.fi.

1. Hallinnointikoodin noudattaminen ja suosituksista poikkeaminen

Vuonna 2019 Ilmarinen noudatti pääosin vuonna 2019 voimassa ollutta Hallinnointikoodia (Corporate Governance 2015), vaikka Ilmarinen ei ole Hallinnointikoodissa tarkoitettu pörssiyhtiö. Työeläkevakuutusyhtiöitä koskeva lainsäädäntö velvoitti muutamassa kohdassa työeläkevakuutusyhtiöt suosituksista poikkeavaan toimintatapaan. Ilmarinen noudattaa 1.1.2020 voimaan tulleen Hallinnointikoodin (Corporate Governance 2020) suosituksia työeläkevakuutusyhtiön toimintaan soveltuvien osien 1.1.2020 alkaen.

Poikkeamat Hallinnointikoodin suosituksista ja perustelut poikkeamille

Suosituksset 1, 3 ja 5: Ilmarisen hallituksen valinta poikkeaa suosituksesta 5, koska työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (TVYL) mukaan yhtiökokous valitsee hallintoneuvoston ja hallintoneuvosto hallituksen. Ilmarinen siten poikkeaa hallituksen valintaan liittyvistä suosituksista 1, 3 ja 5. Vaalivaliokunnan ehdotus hallintoneuvoston kokoonpanosta ilmoitetaan kuitenkin yhtiökokouskutsussa.

Suositus 6: Ilmarisen hallituksen jäsenten toimikausi poikkeaa suosituksen mukaisesta yhden vuoden toimikaudesta. Ilmarisen hallituksen jäsenten toimikausi määräytyy yhtiöjärjestyksen mukaan ja oli vuonna 2019 voimassa olleen yhtiöjärjestyksen mukaan neljä vuotta.

Suosituksset 10, 16, 17 ja 18a: Ilmarinen poikkeaa hallituksen ja sen valiokuntien jäsenten riippumattomuutta koskevista suosituksista, koska Ilmarisen hallituksen ja sen valiokuntien riippumattomien jäsenten määrä ja riippumattomuuden arviointi perustuvat TVYL:n säännöksiin.

Suositus 22: Ilmarinen poikkeaa suosituksen mukaisesta päätöksentekojärjestyksestä hallitus- ja valiokunta-työskentelystä maksettavien palkkioiden osalta. TVYL:n mukaan hallintoneuvosto päättää hallituksen ja sen valiokuntien jäsenten palkkioista.

Suositus 28: Ilmarinen noudattaa TVYL:n säännöksiä lähipiiri liiketoimien osalta.

Raportointi: Ilmarinen noudattaa raportointivaatimuksia keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön toimintaan soveltuvien osien ja edellä mainitun poikkeuksin Hallinnointikoodin suosituksista.

2. Kuvaus hallituksen ja hallituksen asettamien valiokuntien kokoonpanosta ja toiminnasta

Ilmarisen hallituksen kokoonpano 1.1.–31.12.2019

Puheenjohtaja

Mikko Helander, s. 1960, diplomi-insinööri, pääjohtaja, Kesko Oyj

Varapuheenjohtajat

Jarkko Eloranta, s. 1966, valtiotieteiden maisteri, puheenjohtaja, SAK

Jyri Häkämies, s. 1961, valtiotieteiden maisteri, toimitusjohtaja, EK

Jäsenet

Sture Fjäder, s. 1958, kauppatieteiden maisteri, sosionomi (valtiotieteiden kandidaatti), puheenjohtaja, Akava (16.10.2019 saakka)

Tero Kiviniemi, s. 1971, diplomi-insinööri, eMBA, toimitusjohtaja, Destia Group Oyj

Timo Kokkila, s. 1979, diplomi-insinööri, toimitusjohtaja, Pontos Oy

Hille Korhonen, s. 1961, tekniikan lisensiaatti, toimitusjohtaja, Nokian Renkaat Oyj (5.3.2019 saakka)

Pasi Laine, s. 1963, diplomi-insinööri, toimitusjohtaja, Valmet Oyj (5.3.2019 alkaen)

Leena Laitinen, s. 1970, kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja, Alko Oy

Olli Lehtilä, s. 1962, maatalous- ja metsätieteiden maisteri, eMBA, liiketoimintajohtaja, vakuutusasiakkaat, OP Ryhmä

Katarina Murto, s. 1971, varatuomari, edunvalvonnasta vastaava johtaja, STTK ry

Juho Nummela, s. 1977, tekniikan tohtori, toimitusjohtaja, Ponsse Oyj

Seppo Parvi, s. 1964, kauppatieteiden maisteri, talousjohtaja, Stora Enso Oyj

Kristian Pullola, s. 1973, kauppatieteiden maisteri, talous- ja rahoitusjohtaja, Nokia Oyj

Kyösti Suokas, s. 1958, varatuomari, asiamies, Rakennusliitto ry

Varajäsenet

Marja Aarnio-Isohanni, s. 1962, filosofian tohtori (1.2.2019 saakka)

Jouni Hakala, s. 1961, varatuomari, MBA, yrittäjyydestä ja elinkeinopolitiikasta vastaava johtaja, EK

Annikka Lantto, s. 1968, kauppatieteiden maisteri, hallituksen jäsen, Antell-konserni

Samu Salo, s. 1976, insinööri (AMK), puheenjohtaja, Insinööriliitto IL ry

Taina Tenhunen, s. 1967, oikeustieteen kandidaatti, diplomi-insinööri, Head of Human Resources and Knowledge Management, Hannes Snellman Asianajotoimisto Oy (5.3.2019 alkaen)

Vuonna 2019 voimassa olleiden yhtiöjärjestysmääräysten mukaan hallintoneuvosto valitsee hallitukseen neljäksi vuodeksi kerrallaan 14 varsinaista jäsentä sekä neljä varajäsentä. Hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä vähintään puolet on valittava keskeisten työnantaja ja palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä siten, että tällä tavoin valittuja jäseniä ja vastaavasti varajäseniä on yhtä monta. Hallitus valitsee kunkin kalenterivuoden alussa keskuudestaan puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa. Puheenjohtajan tai toisen varapuheenjohtajan on oltava vakuutettujen edustajien ehdottama henkilö. Mikäli puheenjohtajaksi ei ole valittu vakuutettujen edustajien ehdottamaa henkilöä, tämä toimii puheenjohtajan ensisijaisena varamiehenä.

Hallituksen toiminnasta

Hallituksen tehtävänä on huolellisesti toimien edistää yhtiön etua, edustaa yhtiötä sekä huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Lisäksi hallitus valmistelee yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat, valitsee valmisteluvaliokunnat käsittelemiään nimitys-, palkkio- ja tarkastus- ja riskienhallinta-asioita varten sekä laatii yhtiön sijoitussuunnitelman.

Hallituksen on johdettava työeläkevakuutusyhtiötä ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Hallituksen tehtävänä on siten yhtiön toiminnan peruslinjausten määrittely ja hyväksyminen erityisesti pitkällä aikavälillä, yhtiön liiketoiminnan seuranta ja valvonta sekä toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja johtoryhmäjohtajien valitseminen ja erottaminen. Hallitus huolehtii yhtiön organisaatiosta, valvoo ja ohjaa yhtiön toimintaa, edustaa yhtiötä toimitusjohtajan ohella, päättää yhtiön kannalta tärkeistä ja laajakantoisista asioista sekä valmistelee ja panee täytäntöön yhtiökokouksessa ja hallintoneuvostossa käsiteltävät ratkaisut.

Hallituksen toimikausi alkoi 1.1.2018 ja päättyi 31.12.2019. Hallitus kokoontui 11 kertaa vuonna 2019. Jäsenien osallistuminen hallituksen ja sen valiokuntien kokouksiin on ilmoitettu palkitsemisraportissa 2019, joka on luettavissa osoitteessa www.ilmarinen.fi/ilmarinen/hallinto-ja-organisaatio/palkitseminen.

Hallituksen valiokunnat

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta

Mikko Helander (puheenjohtaja)
Jarkko Eloranta
Jyri Häkämies
Tero Kiviniemi

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta ja valmistella hallituksen käsiteltäväksi asioita, jotka liittyvät yhtiön palkitsemisjärjestelmiin sekä ylimmän johdon nimitys- ja palkitsemisasioihin.

Valiokunnan tehtäviin kuuluu mm. seuraavien asioiden läpikäynti ja valmistelu hallitusta varten:

- yhtiön palkitsemispolitiikka ja palkitsemisperiaatteet
- toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja johtoryhmäjohtajien nimitys-, työehto- ja palkitsemisasiat sekä seuraajasuunnittelu
- palkitsemisjärjestelmät ja niiden sisällöt ja ehdot sekä edellytykset palkkioiden maksamiselle
- yhtiön tavoitteet ja mittarit sekä niiden toteumat
- henkilöstörahaston vuosittaisen voittopalkkiojärjestelmän tavoitteet ja mittarit ja niiden toteumat, edellytykset voittopalkkion maksamiselle sekä henkilöstörahastoon siirrettävä voittopalkkion määrä
- yhtiön palkitsemispolitiikan, palkitsemisperiaatteiden ja palkitsemisjärjestelmien säännönmukainen arviointi

Valiokunta voi kuitenkin päättää itsenäisesti seuraavista asioista:

- johtoryhmäjohtajien palkantarkistukset työsuhteen aikana, pois lukien toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen
- johtoryhmäjohtajien vuositulospalkkioiden toteumat ja niiden perusteella maksettavat vuositulospalkkiot, pois lukien toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen
- tehtävämuutosten vaikutukset johdon tulospalkkiojärjestelmään kuulumisen osalta, pois lukien toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja toimitusjohtajan suorat alaiset
- poikkeukset tulospalkkiojärjestelmien yleisehdoissa määritellyistä säännöistä koskien palkkioiden maksamista työsuhteen päättymistilanteissa, pois lukien toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja toimitusjohtajan suorat alaiset
- tekniset tarkennukset tulospalkkiojärjestelmien ehtoihin toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja toimitusjohtajan suorien alaisten osalta

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui vuonna 2019 viisi kertaa.

Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta

Kristian Pullola (puheenjohtaja)

Jouni Hakala

Katarina Murto

Seppo Parvi

Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta valvontatehtävissä ja valmistella hallituksen käsiteltäviksi asioita, jotka kohdistuvat yhtiön taloudelliseen raportointiin, sijoitusriskeihin ja muuhun riskienhallintaan, sijoitustoimintaan, sisäiseen valvontaan sekä sisäisen tarkastajan ja tilintarkastajan työhön.

Valiokunnan tehtäviin kuuluu mm. seuraavien asioiden läpikäynti ja valmistelu hallitusta varten:

- tilinpäätös- ja osavuosisikatsausehdotukset
- tilinpäätösraportoinnin, muun taloudellisen raportoinnin sekä sijoitustoiminnan raportoinnin prosessin valvonta
- lakisääteisen tilintarkastuksen seuranta
- tilintarkastajan tilikauden tarkastusta koskevan raportin käsittely
- tilintarkastajan riippumattomuuden ja erityisesti tämän harjoittaman muiden palveluiden kuin tilintarkastuspalveluiden tarjoamisen seuranta ja arviointi
- tilintarkastajan valintaa koskevan päätösehdotuksen valmistelu
- sijoitusstrategian ja -suunnitelman valmistelu
- sijoitustoimintaan liittyvien merkittävien linjausten arviointi ja valmistelu
- sijoitusvaltuudet sekä niiden noudattamisen valvonta
- riski- ja vakavaraisuusarvio ja yhtiön riskiaseman seuranta
- luotettavan hallinnon, sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja compliancen riittävyden ja asianmukaisuuden arviointi
- luotettavaan hallintoon liittyvien ja sääntelyn edellyttämien toimintaperiaatteiden ja menettelytapaohjeiden käsittely ja sääntelymuutosten seuranta
- jatkuvuussuunnitelman käsittely

- sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen, vuosittaisen tarkastussuunnitelman ja sisäisen tarkastuksen yhteenvetoraportin käsittely
- vuosittaisen compliance-suunnitelman käsittely
- selvitys yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä
- selvitys työkyvyttömyysriskin hallintaan liittyvästä toiminnasta
- valvovan viranomaisen ja tilintarkastajan välisen vuoropuhelun seuranta, viranomaisten tarkastusraportit ja kannanotot Ilmarisen toimintaan liittyen

Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta kokoontui vuonna 2019 kuusi kertaa.

Hallituksen monimuotoisuusperiaatteet

Ilmarisen hallintoneuvoston hyväksymien hallituksen monimuotoisuusperiaatteiden mukaan hallituksen monimuotoisuutta tarkastellaan Ilmarisessa kokonaisuutena. Hallituksen kokoonpanon on täytettävä sääntelyn asettamat vaatimukset ja varmistettava hallituksen tehtävien tehokas hoitaminen. Tavoitteena on, että hallituksessa on molempia sukupuolia. Vuonna 2019 Ilmarisen hallituksessa oli neljä naisjäsentä; kaksi varsinaista jäsentä ja kaksi varajäsentä.

Ilmarisen hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenistä muodostuvan vaalivaliokunnan tehtävänä on etsiä ja ehdottaa hallintoneuvostolle henkilöitä hallituksen jäseniksi. Vaalivaliokunnan valmistelutyössä otetaan huomioon myös monimuotoisuusperiaatteet ja tavoite molempien sukupuolten edustuksesta hallituksessa. Valiokunta arvioi tavoitteen toteutumisen ja ottaa sen huomioon valmistellessaan ehdotusta hallintoneuvostolle. Lisäksi valiokunta arvioi säännöllisesti hallituksen kokoonpanoa ja monimuotoisuuden toteutumista ja raportoi siitä hallintoneuvostolle.

3. Hallintoneuvoston kokoonpano 28.3.2019 pidetyn yhtiökokouksen päätöksen mukaisena

Puheenjohtaja

Matti Kähkönen, s. 1956, hallituksen puheenjohtaja, Neste Oyj

Varapuheenjohtajat

Ari Lehtoranta, s. 1963, toimitusjohtaja, Caverion Oyj

Salla Luomanmäki, s. 1963, toiminnanjohtaja, Akavan Erityisalat AE ry

Jäsenet

Markus Ainasoja, s. 1967, henkilöstöpäällikkö, Rakennusliitto ry

Bianca Brink, s. 1960, toimitusjohtaja, Sodexo Oy

Klaus Cawén, s. 1957, johtaja, KONE Oyj

Liisa Halme, s. 1959, puheenjohtaja, Vakuutusväen Liitto VvL ry

Matti Harjuniemi, s. 1958, puheenjohtaja, Rakennusliitto ry

Eero Hautaniemi, s. 1965, toimitusjohtaja, Lassila & Tikanoja Oyj

Ilkka Hämälä, s. 1961, pääjohtaja, Metsä Group

Jari Jokinen, s. 1967, toiminnanjohtaja, Tekniikan Akateemiset ry
Juhapekka Joronen, s. 1971, toimitusjohtaja, SOL Palvelut Oy
Harri Kailasalo, s. 1969, Infraprojektit-segmentin johtaja, YIT Oyj
Pia Kalsta, s. 1970, toimitusjohtaja, Sanoma Media Finland Oy
Tuija Keronen, s. 1970, toimitusjohtaja, Lowell Nordics Oy
Jyrki Konola, s. 1967, toiminnanjohtaja, Palvelualojen Ammattiliitto PAM ry
Kristiina Kumpula, s. 1955, pääsihteeri, Suomen Punainen Risti
Juha Laurio, s. 1972, toimitusjohtaja, Lindström Oy
Turja Lehtonen, s. 1970, 1. varapuheenjohtaja, Teollisuusliitto ry
Topi Manner, s. 1974, toimitusjohtaja, Finnair Oyj
Teppo Mikkola, s. 1954, puheenjohtaja, SKAL ry
Jyrki Mäki-Kala, s. 1961, talous- ja rahoitusjohtaja, Neste Oyj
Heidi Nieminen, s. 1979, puheenjohtaja, Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry
Matti Peltola, s. 1962, toimitusjohtaja, Koneyrittäjien liitto ry
Hanna Reijonen, s. 1973, henkilöstöjohtaja, Posti Group Oyj
Jani Salenius, s. 1976, talous- ja hallintojohtaja, Ammattiliitto Pro ry
Riitta Savonlahti, s. 1964, henkilöstöjohtaja, UPM-Kymmene Oyj
Pauliina Tenhunen, s. 1966, hallituksen puheenjohtaja, Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy
Jore Tilander, s. 1965, toiminnanjohtaja, Suomen Lakimiesliitto – Finlands Juristförbund ry
Minna Vanhala-Harmanen, s. 1968, toimitusjohtaja, Barona Oy

Työeläkevakuutusyhtiölain mukaan työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava hallintoneuvosto. Hallintoneuvoston tehtävänä Ilmarisessa on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa. Tätä valvontatehtäväänsä hallintoneuvosto suorittaa myös siten, että se valitsee tarpeellisen määrän jäseniään vuorollaan perehtymään yhtiön eläkeratkaisutoimintaan ja sijoitustoimintaan. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen ja vaalivaliokunnan jäsenet sekä päättää jäsenten palkkiosta ja matkakustannusten korvaamisesta.

Yhtiökokous valitsee hallintoneuvostoon enintään 30 jäsentä kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvostossa on oltava sellaisia vakuutuksenottajien ja vakuutettujen edustajia, jotka valitaan keskeisten työnantaja ja palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Keskeisten palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä valittuja edustajia on oltava vähintään kolmasosa hallintoneuvoston jäsenmäärästä ja keskeisten työnantajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä valittuja edustajia on oltava vähintään kuudesosa hallintoneuvoston jäsenmäärästä. Hallintoneuvoston jäsenistä enintään kolmasosa on vuosittain erovuorossa. Yhtiökokous voi määrätä erovuorojen tasaamiseksi hallintoneuvoston jäsenen toimikauden kolmea vuotta lyhyemmäksi. Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa. Puheenjohtajan tai toisen varapuheenjohtajan on oltava vakuutettujen edustajien ehdottama henkilö. Mikäli puheenjohtajaksi ei ole valittu vakuutettujen edustajien ehdottamaa henkilöä, tämä toimii puheenjohtajan ensisijaisena varamiehenä.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2019 kaksi kertaa. Hallintoneuvoston eläkeratkaisutoiminnan valvojat kokoontuivat vuonna 2019 yhden kerran ja hallintoneuvoston sijoitustoiminnan valvojat kaksi kertaa. Jäsenten osallistuminen hallintoneuvoston kokouksiin sekä eläkeratkaisutoiminnan ja sijoitustoiminnan valvontatilaisuuksiin on ilmoitettu palkitsemisraportissa 2019, joka on luettavissa osoitteessa www.ilmarinen.fi/ilmarinen/hallinto-ja-organisaatio/palkitseminen.

4. Vaalivaliokunta

Matti Kähkönen (puheenjohtaja)
Matti Harjuniemi (varapuheenjohtaja) (7.11.2019 saakka)
Turja Lehtonen (varapuheenjohtaja) (7.11.2019 alkaen)
Markus Ainasoja
Sture Fjäder (16.10.2019 saakka)
Mikko Helander (7.11.2019 saakka)
Tero Kiviniemi
Pasi Laine (7.11.2019 alkaen)
Ari Lehtoranta
Katarina Murto
Samu Salo (7.11.2019 alkaen)

Vaalivaliokunnan tehtävänä on valmistella yhtiökokoukselle ehdotus hallintoneuvoston jäsenistä sekä heidän palkkioistaan, samoin se valmistelee hallintoneuvostolle ehdotuksen hallituksen jäsenistä ja heidän palkkioistaan. Hallintoneuvosto valitsee vuosittain vaalivaliokuntaan 8 jäsentä. Vaalivaliokunnan jäsenten tulee olla yhtiön hallintoneuvoston tai hallituksen jäseniä. Vaalivaliokunnan jäsenistä puolet valitaan vakuutusnottajien ja puolet vakuutettujen hallintoneuvostoedustajien ehdottamista henkilöistä. Vaalivaliokunnan jäsenen toimikausi alkaa heti sen hallintoneuvoston kokouksen jälkeen, jossa hänet valitaan, ja päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidettävän ensimmäisen hallintoneuvoston kokouksen päättyessä. Vaalivaliokunnalla on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, joista toiseksi hallintoneuvoston on valittava vakuutettujen edustajien ehdottama henkilö.

Vaalivaliokunta kokoontui vuonna 2019 kuusi kertaa. Jäsenten osallistuminen vaalivaliokunnan kokouksiin on ilmoitettu palkitsemisraportissa 2019, joka on luettavissa osoitteessa www.ilmarinen.fi/ilmarinen/hallinto-ja-organisaatio/palkitseminen.

5. Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen

Toimitusjohtaja Jouko Pölönen, s. 1970, kauppatieteiden maisteri, eMBA
Toimitusjohtajan sijainen Sini Kivihuhta, s. 1959, oikeustieteen kandidaatti

Toimitusjohtajan tulee johtaa työeläkevakuutusyhtiötä ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Toimitusjohtajan tehtävänä on muun muassa huolellisesti toimien edistää yhtiön etua, hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaan sekä vastata siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajalla on oikeus edustaa yhtiötä asiassa, joka lain mukaan kuuluu hänen tehtäviinsä.

6. Johtoryhmä

Johtoryhmä osallistuu koko Ilmarista koskeviin ratkaisuihin ja käsittelee yhtiön toimintaan liittyvät periaatteelliset asiat. Johtoryhmä luonnostelee yhtiön strategiset linjaukset ja valmistelee osaltaan hallitukselle kuukausittain esiteltäviä asioita. Johtoryhmän jäseniä ovat toimitusjohtajan lisäksi välittömästi hänen alaisenaan toimivat

johtajat sekä henkilöstön valitsema edustaja. Johtoryhmässä päätösvaltaa käyttää toimitusjohtaja. Johtoryhmä toimii toimitusjohtajan tukena päätöksenteossa.

Johtoryhmän kokoonpano ja vastuualueet:

Varatoimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, vakuutus- ja eläkepalvelut, Sini Kivihuhta, s. 1959, oikeustieteen kandidaatti

Varatoimitusjohtaja, sijoitukset, Mikko Mursula, s. 1966, kauppatieteiden maisteri

Viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja, viestintä ja markkinointi, Liina Aulin, s. 1977, valtiotieteiden maisteri (1.11.2019 alkaen)

Työkykyjohtaja, työkykyriskin hallinta ja kuntoutus, Kristiina Halonen, s. 1967, tekniikan tohtori, kauppatieteiden maisteri

Asiakkuusjohtaja, asiakkuudet ja kanavat, Päivi Jääskeläinen, s. 1963, filosofian maisteri, eMBA

Yhteiskuntasuhdejohtaja Jaakko Kiander, s. 1963, valtiotieteiden tohtori (9.8.2019 saakka)

Talous- ja riskienhallintajohtaja, toiminnan suunnittelu ja seuranta, Matias Klemelä, s. 1978, kauppatieteiden maisteri (1.7.2019 alkaen, talousjohtaja 30.6.2019 saakka)

Teknologia- ja kehitysjohtaja, teknologia ja kehittäminen, Mikko Lantto, s. 1975, insinööri (AMK)

Aktuaari- ja riskienhallintajohtaja Hillevi Mannonen, s. 1958, filosofian kandidaatti, SHV (30.6.2019 saakka)

Lakiasiaintohtaja, lakiasiat ja compliance, Leena Siirala, s. 1960, oikeustieteen kandidaatti, eMBA

Henkilöstöjohtaja, henkilöstö, Sami Ärilä, s. 1974, oikeustieteen kandidaatti

Henkilöstön edustaja Heikki Isotupa, s. 1964, yo-merkonomi (25.7.2019 saakka)

Henkilöstön edustaja Rami Roslöf, s.1966, merkonomi (26.7.2019 alkaen)

7. Kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä

Julkistettava talousinformaatio ja sitä koskeva sääntely

Ilmarisen julkistaman talousinformaation tavoite on antaa oikea ja riittävä kuva yhtiön ja sen konsernin taloudellisesta asemasta ja tuloksesta, mikä pyritään varmistamaan raportointiprosessiin liittyvällä sisäisellä valvonnalla.

Tilinpäätöksen ja julkistettavan talousinformaation muoto ja sisältö määräytyvät kirjanpitolain, osakeyhtiölain, vakuutusyhtiölain, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain ja eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain sekä sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen, kirjanpitoasetuksen, sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden sekä Finanssivalvonnan antamien määräysten mukaan. Sijoitustoiminnasta annettuja virallisia tunnuslukuja täydennetään Työeläkevakuuttajat TELA ry:n suositusten mukaisilla tunnusluvuilla ja yhtiön itsensä päättämällä tiedoilla. Lakien, määräysten ja suositusten muutosten seuraamiseksi yhtiössä on systemaattinen menettely.

Ilmarinen julkistaa koko virallisen tilinpäätöksensä internetsivuillaan. Vuoden puolivälissä julkistetaan katsaus yhtiön toimintaan ensimmäisten kuuden kuukauden aikana. Maaliskuun ja syyskuun lopun tilanteesta julkistetaan lisäksi suppeampi, sijoitustoimintaan ja vakavaraisuuteen keskittyvä katsaus.

Valvontajärjestelmä, organisointi ja vastuut

Ilmarisessa on hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan periaatteet, joissa on määritelty sisäisen valvonnan tavoitteet ja vastuut sekä sisäisen valvonnan osa-alueet ja näihin liittyvät menettelyt, joiden avulla varmistetaan sisäisen valvonnan asianmukaisuus. Sisäisen valvonnan periaatteet perustuvat COSO 2013 -viitekehykseen.

Sisäisellä valvonnalla yhtiön johto pyrkii varmistamaan tehokkaan, taloudellisen ja luotettavan toiminnan. Hallituksella ja toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu yhtiön valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä taloudellisen raportoinnin olemassaolosta ja toimivuudesta. Hallitus arvioi vuosittain koko sisäisen valvontajärjestelmän tilan tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan esityön pohjalta.

Sisäinen valvonta on osa yhtiön johtamista, hyvää hallintoa ja päivittäistä toimintaa. Organisaatorakenne ja esimiestoiminta muodostavat perustan sisäiselle valvonnalle. Päätöksentekovaltuudet ja vastuut on määritelty osana Ilmarisen johtamis- ja valvontajärjestelmää. Päätöksentekovaltuuksien lisäksi yhtiössä on selkeästi määritellyt toimeenpano-, seuranta- ja valvontavastuut, joilla varmistetaan yhtiön johtamistavan ja valvontakulttuurin asianmukaisuutta. Esimiesten vastuulla on huolehtia toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä, sisäisen valvonnan toteutuksesta ja seurannasta omalla vastuualueellaan. Väärinkäytösten välttämiseksi organisaatio on rakennettu välttäen vaarallisia työyhdistelmiä.

Riskienhallinta on keskeinen osa sisäistä valvontaa. Ilmarisen hallitus ja toimiva johto laatii vähintään vuosittain riski- ja vakavaraisuusarvion, joka otetaan huomioon strategisessa päätöksenteossa ja riskienhallintajärjestelmässä. Ilmarisen hallitus on hyväksynyt yhtiön koko toiminnan kattavat riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteet. Ilmarisen riskienhallinnan johtaminen ja toteuttaminen perustuu malliin, jossa liiketoimintalinjat ja tukitoiminnot vastaavat omista riskeistään ja niiden hallinnasta. Yhtiön riippumattomat riskienhallintatoiminnot vastaavat yhtiön riskienhallinnan periaatteiden ja puitteiden kehittämisestä. Riskienhallintatoiminnot valvovat ja tukevat toimivien riskienhallinnan menettelyjen ja toimintatapojen käyttöönottoa ja ylläpitoa riskit omistavissa toiminnoissa sekä avustavat näitä riskiraportoinnissa. Riskienhallintatoiminnot myös seuraavat ja arvioivat yhtiön riskienhallintatoimintaa ja raportoivat tästä säännöllisesti yhtiön johdolle ja hallitukselle. Toiminnan suunnittelu ja seuranta -toiminnon johtaja vastaa yhtiön riskienhallintajärjestelmän asianmukaisuudesta ja johtaa riskienhallintatoimikuntaa. Riskienhallintatoimikunnalla on yhtiön riskienhallintajärjestelmän koordinointi-, kehittämis- ja seurantavastuu. Toiminnan suunnittelu ja seuranta -toiminto vastaa myös Ilmarisen sijoitustoiminnan riskienvalvonnasta, sijoitustoiminnan tuotto- ja riskiraportoinnista sekä vakavaraisuuslaskennasta.

Sijoitustoiminnan riskinottoa ohjaavat hallituksen vahvistama pitkän aikavälin sijoitusstrategia ja vuosittain hyväksyttävä sijoitussuunnitelma sekä sijoitusvaltuudet ja muut hallituksen määrittelemät periaatteet. Riskitason ja perusallokaation muutostarpeita seuraa tasehallintaryhmä, joka koostuu sijoitustoiminnan, aktuaaritoiminnon, riskienhallintatoiminnon sekä taloustoiminnon edustajista. Seuranta ja arviointia varten riskienhallintatoiminto tuottaa muun muassa skenaario- ja stressitestejä. Sijoitustoiminnan riskien seuranta ja -hallinta on jatkuvaa.

Taloudellisen raportoinnin tuottamisen päävastuu on Toiminnan suunnittelu ja seuranta -toiminnolla. Toiminnon tehtävänä on huolehtia siitä, että yhtiössä on käytettävissä oikea ja riittävä tieto yhtiön tuloksesta ja talou-

dellisestä asemasta. Tähän sisältyy lakisääteisen raportoinnin (kirjanpito ja tilinpäätös) edellyttämän talousinformaation lisäksi yhtiön päätöksentekoa tukeva ja ohjaava ajantasainen ja olennainen tieto. Talousinformaation tuottaminen riippumattomasti kohteena olevasta prosessista ja kustannus- tai tuottoerästä turvaa tiedon objektiivisuuden.

Ilmarisella on päätoiminen compliance officer, jonka keskeisenä tehtävänä on tukea yhtiön hallitusta, johtoa ja liiketoimintaa luotettavan hallinnon ja säännösten noudattamisen sekä sisäisen valvonnan toimivuuden ja riittävyyden varmistamisessa mm. ohjeistamalla, arvioimalla sisäisiä prosesseja ja menettelytapoja ja tekemällä tarpeellisia parannusehdotuksia johdolle ja liiketoiminnalle. Organisatorisesti compliance officer kuuluu lakiasiainjohtajan alaiseen Lakiasiat ja compliance -toimintoon, mutta raportoi toiminnastaan suoraan hallitukselle, tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnalle ja toimitusjohtajalle.

Sisäinen tarkastus on Ilmarisen ohjaus- ja valvontajärjestelmän osa, jota yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja käyttävät toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida yhtiön toimintojen ja prosessien osalta niiden riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan sekä johtamis- ja hallintomenettelyiden tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta. Taloudellisen raportoinnin prosessien tarkastus sisältyy sisäisen tarkastuksen tehtäväalueeseen. Sisäisen tarkastuksen toiminta perustuu hallituksen hyväksymään toimintaohjeeseen. Sisäinen tarkastus on hallinnollisesti toimitusjohtajan alainen riippumaton toiminto. Sisäinen tarkastus raportoi toiminnastaan suoraan hallitukselle ja hallituksen tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnalle.

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvä riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Ilmarisen operatiivisten riskien hallinnassa huomioidaan myös taloudelliseen raportointiin liittyvät riskit.

Tilinpäätöksen oikeellisuus varmistetaan toimivalla ja luotettavalla tilinpäätösprosessilla ja sen rajapintojen varmistamisella. Kirjanpitoon ja tilinpäätökseen liittyvät prosessit tarvittavine valvontatoimenpiteineen on kuvattu ja niihin liittyvät työkulut aikataulutettu, vastuutettu ja dokumentoitu. Siltä osin kuin prosessit eivät ole automatisoituja, tulosten oikeellisuus varmistetaan täsmäytyksillä. Viranomais määräysten mukaiset analyysit varmistavat talousraportoinnin eheyttä.

Työeläkevakuutusyhtiön taloudellisen aseman kuvaamisessa tärkein yksittäinen luku on vakavaraisuusaste, jonka määrittämiseksi tarvitaan tieto sijoitusten käyvistä arvoista ja vastuuvelan määrästä. Tilinpäätöksessä sijoitukset on arvostettu käypään arvoon noudattamalla Finanssivalvonnan tästä antamia määräyksiä ja näitä yksityiskohtaisempia, omaisuuslajikohtaisesti dokumentoituja, käyvän arvon määrittämisen periaatteita. Arvostamiseen liittyvillä epävarmuustekijöillä on vain vähäinen vaikutus vakavaraisuustunnuslukuihin.

Vastuuvelka, joka kuvaa yhtiön vakuutussopimuksista aiheutuvaa vastuuta, on taseen vastattavien suurin erä. Vastuunlaskennan oikeellisuudesta vastaa yhtiön vastuullinen matemaatikko, joka myös vastaa laskuperusteiden tulkinnasta. Vastuunlaskentasovellusten tuottaman tiedon oikeellisuuden varmistamiseksi sovelluksista vastaaville tuotetaan aktuaarien toimesta sovellusten ylläpitoon tarvittavat tiedot laskuperusteista ja niiden soveltamisesta sekä tarkistetaan laskentatulosten oikeellisuus. Vastuuvelan laskentaan vaikuttavat yhtiön omien tietojärjestelmien ja rekisterien ohella työeläkejärjestelmän yhteinen ansaintatietorekisteri ja Eläketurvakeskuksen tekemän vastuunjaon selvittelyn kautta muiden TyEL- ja YEL-eläkelaitosten antamat tiedot. Vastuu-

velka lasketaan rekisteritiedoista kerran vuodessa ja sen kehitystä arvioidaan vuoden varrella. TyEL-vakuutuksen maksutuloon ja vastuovelkaan vaikuttaa vakuutetun palkkasumman muutosprosentti, joka tilinpäätöksen laatimishetkellä perustuu vasta osittain yhtiön oman vakuutuskannan rekisteritietoihin. Käytetyn arvion epätarkkuudella ei ole vaikutusta yhtiön tuloslaskelman voittoon, koska tuloslaskelman voitto määräytyy laskuperusteiden mukaan, ja siten arvio, ja siihen sisältyvä ennustevirhe, vaikuttaa samalla tavalla taseen molempiin puoliin.

Sijoitustoiminnasta ja vakavaraisuudesta esitetään hallitukselle kuukausittain raportti, jonka avulla hallitus valvoo sijoitussuunnitelmassa määriteltujen riskinoton rajojen noudattamista ja sijoitustoiminnan tavoitteiden toteutumista. Sijoitustuotoista ja -riskeistä raportoidaan päivittäin sijoituslinjalle sekä viikoittain myös laajemmin yhtiön johdolle. Vakavaraisuudesta raportoidaan viikoittain sekä sijoituslinjalle että laajemmin yhtiön johdolle. Sijoitustoiminnan tuotto- ja riskiraportoinnin laatu ja oikeellisuus pyritään varmistamaan sijoitusprosessoinnin ja tietojärjestelmien vaatimustenmukaisuudella sekä säännöllisillä täsmäytysrutiineilla. Raportit tuotetaan riskiä ottavasta toiminnasta riippumattoman tahon toimesta.

8. Sisäpiirihallinto

Ilmarisessa ylläpidetään työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaista työeläkevakuutusyhtiön julkista sisäpiirirekisteriä. Julkisen sisäpiirirekisterin tiedot ovat nähtävillä Euroclear Finlandin NetSire-palvelussa. Lisäksi Ilmarisessa ylläpidetään hankekohtaista sisäpiirilueteloa, kun arvioidaan, että Ilmarinen on saanut sisäpiiritietoa tai mikäli tällaista tietoa on muodostunut Ilmarisessa.

Ilmarisella on oma sisäpiiriohje, joka on hyväksytty Ilmarisen hallituksessa. Ohje sisältää määräyksiä ja ohjeita sisäpiiritiedosta, kiellerystä sisäpiiritiedon käytöstä, sisäpiirirekistereistä, sisäpiiriläisiä koskevista kaupankäyntirajoituksista, sisäpiirihallinnosta sekä markkinoiden tunnustelusta. Sisäpiiriohje on kaikkien Ilmarisen työntekijöiden saatavilla Ilmarisen sisäisillä verkkosivuilla ja pysyvään sisäpiiriin kuuluvat koulutetaan sisäpiiriläisyyden alkaessa. Ohjeen tarkoituksena on edistää arvopaperimarkkinoilla toimivien luottamusta Ilmarisen toimintaan.

Ilmarisen Lakiasiat ja compliance -toiminto ylläpitää julkista sisäpiirirekisteriä yhteistyössä Euroclear Finland Oy:n kanssa. Lakiasiat ja compliance -toiminto ylläpitää myös hankekohtaisia sisäpiirilueteloita ja vastaa Ilmarisen kaupankäyntilupajärjestelmän toiminnasta sekä järjestää säännöllisesti koulutusta sisäpiiriasioista ja niihin liittyvistä velvollisuuksista. Compliance officer valvoo sisäpiiriohjeen ja kaupankäyntilupajärjestelmän noudattamista.

9. Lähipiiritoimia koskevat periaatteet

Ilmarinen noudattaa työeläkevakuutusyhtiölakia lähipiiritoimien osalta. Ilmarisen lähipiiriin lasketaan kuuluvaksi Ilmarisen hallintoneuvoston jäsenet, hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, päävastuullinen tilintarkastaja sekä johtoryhmän jäsenet ja edellä mainittujen puoliset, edunvalvottavat ja määräysvallassa olevat yritykset. Lisäksi lähipiiriin kuuluvat yhtiöt, joiden hallituksen jäsenenä, toimitusjohtajana tai työntekijänä lähipiiriläinen toimii, sekä näiden yhtiöiden kanssa samaan konserniin kuuluvat yhtiöt mukaan lukien yhtiöt, joiden vastuunalaisena yhtiömiehenä edellä mainittu yhtiö toimii.

Lähipiirin kanssa tehtävät liiketoimet käsitellään hallituksen hyväksymän lähipiiriohjeistuksen mukaisesti. Ilmarisen hallitus päättää merkittävästä liiketoimesta silloin, kun liiketoimen osapuolena on Ilmarisen lähipiiriin kuuluva, tai kun päätöksentekoon liittyvistä seikoista ulospäin syntyvä kuva voisi antaa aiheita epäillä päätöksenteon riippumattomuutta. Mahdolliset Ilmarisen ja TVYL 10 e §:n mukaisen lähipiirin tai Ilmarisen ja em. lähipiirin määräysvaltayhteisön väliset liiketoimet raportoidaan Ilmarisen internetsivuilla kohdassa Lähipiiri. Lainkohdan tarkoittamia toimia ei ole ollut kalenterivuoden 2019 aikana. Ilmarisen lähipiirilueteloa sekä luetteloa lähipiiri-liiketoimista ylläpitää Ilmarisen compliance officer.

10. Tilintarkastaja ja palkkiot 2019

Ilmarisen yhtiökokous 28.3.2019 valitsi uudelleen tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:n, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT-tilintarkastaja Juha-Pekka Mylén. Ilmarinen maksoi tilintarkastusyhteisölleen palkkioita tilikaudelta 2019 arvonlisäverot mukaan lukien konsernin tilintarkastuksesta 326 756,04 euroa ja muusta tilintarkastukseen liittymättömistä palveluista 77 717,79 euroa.